

Núria Feliu, més que mai

Amb el seu darrer disc sota el braç, Núria es manté com la cantant més divina del país. Una pila de gèneres musicals aglutinats per una forta personalitat, molt més enllà de l'escenari

Carles GÀMEZ

Any 1968. Estiu. Plaça de bous de la ciutat de València. Amb el títol de «Festival Serrat» se celebra una vetlada musical. El noi de Poble Sec s'ha transformat en el cantant-vedette d'aquest estiu, de la mà de don Antonio Machado i del seu mànager, Lasso de la Vega. Junt amb Serrat, s'anuncien els noms de Fòrmula V, Aguaviva, Guillermina Motta i i i i Núria Feliu. És ella qui ha d'obrir el foc. ¡Jazz, i en català!

Els entrepans en pla míssils volen per l'escenari. «Tot és gris/o és el temps o és el meu cor tan indecís». Malgrat això, la senyora continua cantant fins a fer el seu temps reglamentari. Primer *round*. Núria Feliu, 10, plaça de bous, 0. Serrat hauria de fer tota la seua actuació en castellà, llevat de la primera i la darrera cançó. «A la neu algú les va llençar...». Evidentment, Guillermina Motta no va voler provocar les ires dels *supporters*, i és quedà en la barrera, mentre el públic corejava les cançons de Fòrmula V, autèntics protagonistes d'aquest Festival Serrat. La cançó de l'estiu seria *María Isabel*, de Los Payos.

Any 1981. Estiu. Festival de Bellreguard. Orquesta Mondragón, Manzanita, Gato Pérez, i i i i Núria Feliu. Amanida de públic. *Heavys* i *salseros*, *chunguitos* i *after-hippies*. Els temps, afortunadament, han canviat un poc, almenys ara ja venien sopats. «¿D'on ha eixit aquesta dona que canta una cançó de la Orquesta Mondragón?». Satin Doll no vol dir «El hombre de los caramelos». «Com un gust meu/Sabor a mi», el bolero, en la seua veu, porta resonàncies noucentistes: «El bolero ben fet».

De la mà de Joan Monleon i Merxe Banyuls, vindria el seu retorn a la

Un cas únic al nostre país

ciutat de València durant el festival de Juliol de 1982. Per fi es donaven unes condicions normals, davant l'«atípic passat». Un públic que volia escoltar una de les grans intèrprets de la cançó, possiblement, amb Serrat, els millors «intèrprets» que ha donat la cançó catalana. En la primera Olimpíada de la Cançó a

Atenes s'anuncia la intervenció de la cantant espanyola Núria Feliu. S'esperava l'espanyolada musical. Núria hi entra cantant *Senzillament*, comoció general. Jimmy Fontana no s'ho acaba de creure, i la felicita després de l'actuació.

Núria Feliu és un cas únic al país, com diu el programa dels seus reci-

tals a la Cova del Drac: «Ningú com ella no pot presentar un feix d'obra feta comparable». Així ho ha repetit molt sovint: «Malgrat la diversitat d'estils, no sóc jo qui m'adapto a cadascun. No intento imitar els qui l'havien cantat anteriorment. No, les cançons, jo me les faig meves, les porto al meu terreny».

Durant molt de temps, ha hagut de suportar l'etiqueta de comercial en pla «Estrella de David» per a les seues cançons. Eren el temps de la cançó-cigarreta. Al País Valencià, ha estat, i m'atreveria a dir, ho és encara, una «il·lustre desconeguda», inclús dins dels sectors *abertzales* i *almogàvers*. El *paillete* no ha estat ben vist dintre dels cercles de la cretona/retorta. Possiblement l'únic portaveu que ha tingut durant molt de temps entre nosaltres ha estat el transformista Encarnita Duclow, que diàriament cantava les seues cançons a La Cetra, provocant més d'una síncope entre les tribus falles.

Tanmateix, el seu pas per ací ha contribuït a formar el seu club de fans, amb el Toni Peix com a president. «M'hauria agradat molt haver cantat en algun dels aplecs, al 25 d'Abril o al nou d'Octubre. Recordo quan baixava amb la família Ballester als aplecs del Puig...»

Enguany ha celebrat els seus vint anys dins del món de la música, des d'aquella data de 1965, que va enregistrar el seu primer senzill. La Cova del Drac ha estat l'escenari escollit.

¿Molts anys Núria, des d'aquell *Anirem tots cap al cel?* «Uff, sí, molts anys i moltes cançons. Dec ser la cantant en tot l'Estat Espanyol amb un repertori més variat. Són uns trenta-no-sé-quants discs... No ho sé... però, per buscar una comparació, hauríem de parlar dels noms d'una Lolita Garrido o una Elia Fleita.»

Núria Feliu, la dona eclèctica. La veritat, si un en repassa la discografia, ixen els noms d'un Tete Montoliu, Lou Bennet, Salvador Espriu, La Mistingett, Apel·les Mestres o Irving Berlin. I Josep Maria Andreu, adaptador de la majoria de les seues cançons.

«En Josep Maria Andreu i jo portem aquests vint-anys treballant, col·laborant, junts. La seua tasca ha es-

«20 anys», a la Cova del Drac

/ Colla

tat tan important per a la normalització de la llengua... Les adaptacions que ell fa són tan musicals; allò dels «Farts i Grassos» que va fer per al Monle tenia molta gràcia, ¡eh! Jo crec que, a aquest home, no se li ha reconegut la seua importància. S'ha donat més valor a qualsevol cantautor que fa la seua música i les seues lletres; sembla que tinga més valor que un tipus de cosa com el que fa el Josep Maria Andreu.»

La Feliu, com diu el cuplet, és «filla de Sants»; al seu mercat, la seua mare tenia una parada. El barri de Sants és una part importantíssima de les seues senyes s'identitat vitals. «Les cançons escolars / arriben al carrer / les mares, al fogó / els pares,

al taller / Roba estesa als terrats... El meu barri de Sants.» Precisament d'aquest barri eixiria una altra veu, la del tenor Josep Carreras, amb qui compartirà, entre altres moltes coses, les classes de música de la professora Magda Prumera.

Núria, has realitzat una de les teues màximes il·lusions, un projecte llarg temps acariciat, gravar un disc amb Josep Carreras.

«Amb ell he fet el bolero *Escolta'm («Nosotros»)* i el tema de la pel·lícula *Blade Runner*; a més, aquí el Carreras no vé en pla de tenor, vull dir que no fa ni un pinyol, ho fa molt suau, molt al servei de la cançó i de mi, allò que no es podia fer és fotre quatre pinyols i aparèixer jo, de

a la cançó. Jo crec que cal fer arribar a la gent del carrer la imatge del cantant de cançó, tant del que comença com dels que encara hi som. Del meu estic molt contenta, l'hem rodat a La Paloma, i ha estat dirigit per Joan Minguell. La idea és de fer uns programes molt treballats; en aquest meu hi ha tres clips, potser perquè el tipus de cançó que jo faig m'ho permet, més que, per exemple, a un cantautor».

¿Núria, què penses de les darreres declaracions de l'Heribert Barrera amb motiu de l'acte del Pi de les Tres Branques? «Jo sempre penso que l'Heribert sempre es queda curt. Això, ho tinc molt clar».

I un pensa en una Feliu, durant la seua estada a la nostra ciutat, deu fer cosa de tres anys, indicant al taxista que la portàs a la «plaça dels Països Catalans» (vegeu plaça del País Valencià) i encara com el taxista anava de bona fe, i no la va portar al Barri del Crist. Parlant de declaracions, les teues al setmanari *El Món*, amb motiu de la remodelació del govern socialista, em pense que en determinats cercles no han pegat gaire bé...

«Doncs no, el senyor Lluch, ministre de Sanitat, em va fer arribar una carta des de Madrid, on es declarava admirador meu, lamentava les meues declaracions, i desitjava que «tots tinguéssim el lloc que ens mereixem a la Catalunya i a l'Espanya nostra». Jo, per sort, tinc el meu govern i el meu parlament».

¿Com has vist el recital de Lluís Llach al Camp del Barça? «Crec que ha estat l'acte independentista més multitudinari que s'ha fet aquí».

En un *hit-parade* dels polítics més atractius, imagina que tens el Culell, Felipe González, Julio Anguita i Miguel Boyer, ¿quina seria la teua classificació?

Sempre Culell, és guapíssim, cent per cent exportable. El «califa», encara que no sigui el meu tipus, em cau molt bé. Una volta coincidirem al Café Lisboa, ja saps, l'aigua de València... jo anava com un *spurt-nik*, vaig recomanar-li que fundàs una Generalitat cordovesa, de segur que ho faria molt bé».

¿Núria, quan et tindrem per ací? «Espero que cap al final de setembre, amb la presentació del disc».

Com diu el títol d'aquest darrer seu disc, Núria Feliu, més que mai.

Josep Carreras i Núria Feliu

/ Colita

colp, tant suau... Per a mi, ha estat meravellós, no sols per la seua categoria com a cantant, sinó per tota una història familiar, l'amistat de les nostres famílies, hi ha una història de barri, de convivència, hem viscut les nostres carreres molt a prop... Trobar-nos cantant junts en un estudi després de tants anys... ha estat una experiència inoblidable».

Parla'm una miqueta del disc. «Bé, ha estat una mena de disc antològic, encara que, per a fer un disc vertaderament antològic, hauria fet falta un triple doble... A banda d'aquests dos temes amb el Carreras, hi ha *No encenguis l'espelma*, el tema de *Casablanca*, *Mitges brillants*, *Misty* (*Tot és gris*) dos *meddley* amb

temes com el *Tea for two*, *Més enllà d'on hi ha l'iris* (*Over the rainbow*), *Tha's entertainment* i *There's no business like show business*, el *Satin doll* i el *Clar país* (*Le Plat Pays*, de Jacques Brel). Ho he gravat amb el grup amb què vaig presentar-me a la Cova, a més del reforç del Manuel Camps, als teclats. Totes les cançons; amb nous arranjaments, tractant d'aconseguir un so actual».

¿Acabes de fer un especial per a la TV3? «Es tracta de tota una sèrie de tretze programes especials amb cantants dels Països Catalans, perquè, per als altres cantants, ja tenim el programa del Casas, ¿no? És una primera passa. Ara s'està discutint de fer un programa setmanal dedicat